FISA MĂSURII 6.1 **-** **Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri si pentru dezvoltarea fermelor mici**

Denumirea măsurii - CODUL Măsurii: ***MCS 6.1***

Tipul măsurii: □ INVESTIȚII
□ SERVICII
▪ SPRIJIN FORFETAR

1. **Descrierea generală a măsurii**

Sprijinul acordat va contribui la îmbunătățirea managementului, la creșterea competitivității sectorului agricol și va susține procesul de modernizare, precum și conformitatea cu cerințele de protecție a mediului, igienă și bunăstarea animalelor și siguranța la locul de muncă. Sprijinul financiar va fi acordat pe baza unui plan de afaceri pentru dezvoltarea exploatației. Măsura va crea posibilitatea tinerilor fermieri rezidenți, cu un minim de cunoștinte de bază, să se instaleze ca șefi/manageri ai exploatației, dar și dezvoltarea micilor ferme existente pentru a le asigura sustenabilitatea.

Acest proces trebuie să fi început și să fie încă în curs de desfășurare în momentul în care tânărul fermier depune cererea de finanțare pentru accesarea sprijinului acordat prin intermediul acestei măsuri. Intervenția prin această sub-măsură va conduce la creșterea numărului de tineri fermieri care încep pentru prima dată o activitate agricolă ca șefi/manageri de exploatație (PTP7), care sunt încurajați să promoveze lanțurile scurte de aprovizionare, și, prin urmare, să devină competitivi și să își sporească gradul de orientare spre parteneriate. Îmbătrânirea forței de muncă în sector (PSP3 Fenomen de îmbătrânire a populației și implicit a fermierilor), precum și declinul demografic din zonele rurale (PSP5, AP3) arată necesitatea prezenței populației tinere în zonele rurale în contextul îmbunătățirii performanțelor economice ale exploatațiilor agricole, precum si imbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole. Prin urmare, este necesar să se stabilească un nivel de sprijin optim pentru a încuraja tinerii să acceseze această sub-măsură, ținând cont și de costurile foarte ridicate pentru crearea unei întreprinderi agricole viabile. Această măsură vizează încurajarea familiilor tinere din mediul rural de a se stabili în mediul rural (OP5, OE1) ceea ce va crea un efect pozitiv asupra economiei în general (OE3).

Obiectiv general: i) Favorizarea competitivității agriculturii

Obiective specifice ale măsurii :

♦ Creșterea veniturilor exploatațiilor conduse de tinerii fermieri
♦ Promovarea cunoașterii și îmbunătățirea potențialului uman
♦ Încurajarea tinerilor fermieri de a realiza investiții.

Măsura contribuie la ***prioritatea*** *prevăzută la art. 5, Reg. 1305/2013* **P2:** Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

Măsura contribuie la ***Domeniul de intervenție*** 2B) Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor

2A) Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea sporirii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole.

Masura contribuie la obiectivele R (U.E) 1305/2013, art. 19, **alin. (1) lit. (a) pct. (i)** si **pct. (iii)**.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. 1305/2013:

Mediu și climă -"Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor" va contribui la prevenirea abandonului terenurilor agricole prin sprijinirea tinerilor fermieri, inclusiv în vederea îndeplinirii statutului de fermieri

activi, a cerințelor privind eco-condiționalitatea și măsurilor de înverzire, conducând la o activitate agricolă sustenabilă. De asemenea, măsura promovează investițiile pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor, precum și a celor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură, adaptarea fermelor mici la schimbările climatice și reducerea vulnerabilității acestora prin adoptarea unor culturi rezistente la schimbări climatice și minima intervenție asupra solului, economisirea apei în agricultură, adoptarea de surse de încălzire bazate pe biomasă, reducerea emisiilor de amoniac prin investiții în fermă. Totodată, sprijinul acordat fermierilor, microîntreprinderilor și întreprinderilor mici pentru producția și utilizarea surselor regenerabile de energie, în special, prin utilizarea biomasei în cadrul submăsurii ce vizează dezvoltarea activităților non-agricole contribuie la reducerea efectelor schimbărilor climatice.

Inovare - Încurajarea instalării tinerilor fermieri ca manageri de exploatații agricole va facilita procesele inovatoare în sectorul agro-alimentar, tinerii fermieri fiind mai deschiși să aplice tehnologii și procese noi. De asemenea, tinerii fermierii au un rol important în diseminarea de bune practici, idei și concepte noi, deoarece au acces mai facil la informații noi, inovatoare. Sprijinul acordat exploatațiilor agricole de mici dimensiuni va facilita accesul acestora pe piață, și adoptarea unor tehnici și metode noi și unor tehnologii inovatoare, etc. Diversificarea activităților economice în zonele rurale va deschide noi oportunități și posibilități pentru adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare, sporind astfel atractivitatea satelor românești.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: **MCS 6.1** este complementară cu MCS1,care va contribui la consolidarea cunoștințelor tinerilor fermieri în sectorul agro-alimentar, pentru dezvoltarea activităților în fermă și pentru a practica o agricultură prietenoasă față de mediu și climă, iar în ceea ce privește creșterea performanței exploatațiilor este complementară cu 4.1 4.1A, 4.2, 4.2A, având ca beneficiari fermieri și/sau întreprinderi.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: Măsura contribuie la îndeplinirea obiectivului i, P2 - Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor, vizând creșterea performanței exploatațiilor alături de MCS 4.1, 4.1A.

2.Valoarea adăugată a măsurii

În cadrul acestei măsuri se vor sprijini proiecte mici. De asemenea, conform criteriilor de selecție vor avea prioritate în etapa de selecție proiectele inițiate de tineri care fac parte dintr-o formă asociativă.

3.Trimiteri la alte acte legislative

R (UE) nr. 1307/2013 de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul PAC și de abrogare a R (CE) nr. 637/2008 al Consiliului și a R (CE) nr. 73/2009 al Consiliului; **Recomandarea 2003/361/**CE din 6 mai 2003 privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii; **R (CE) nr. 1242/2008** de stabilire a unei tipologii comunitare pentru exploatații agricole;

R (UE) nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime; **Actul Delegat (UE) nr. 480/2014** de completare a R (UE) nr. 1303/2013;

R (UE) nr. 215/2014 al Comisiei de completare a R (UE) nr. 1303/2013.

Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu modificările și completările ulterioare;
Ordonanță de urgență nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare;
Ordonanța Guvernului nr. 8/2013 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal şi reglementarea unor măsuri financiar-fiscale cu modificările şi completările ulterioare.
Ordonanța Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, aprobată cu modificări și completări **prin Legea nr. 375/2002, Ordonanța Guvernului nr.76/2004,** cu modificările şi completările ulterioare**.**

4.Beneficiari direcţi/indirecţi (grup ţintă)

Beneficiari direcţi:

A. SPRIJIN PENTRU TINERII FERMIERI

- **tânărul fermier** așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013*, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole;
- **persoană juridică cu mai mulți acționari** unde un tânăr fermier, se instalează și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație și deține cel puțin 50%+1 din acțiuni.

*Art. 2 (1) n -„tânăr fermier" înseamnă o persoană cu vârsta de până la 40 de ani la momentul depunerii cererii, care deține competențele și calificările profesionale adecvate și care se stabilește pentru prima dată într-o exploatație agricolă ca șef al respectivei exploatații;

B. SPRIJIN PENTRU FERMELE MICI

- Entitati private: fermieri care au drept de proprietate și/sau drept de folosință pentru o exploatație agricolă care intră în categoria de fermă mică conform definiției relevante, cu excepția persoanelor fizice neautorizate.

5.Tip de sprijin - Sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru implementarea obiectivelor prevăzute în planul de afaceri astfel:
A. SPRIJIN PENTRU TINERII FERMIERI
Sprijinul va fi acordat pentru facilitarea începerii activităților agricole pentru instalarea tânărului fermier într-o exploatație agricolă, pe baza Planului de afaceri. Sprijinul se acorda in două transe, pentru o perioada de maxim trei ani.
B. SPRIJIN PENTRU FERME MICI
Sprijinul va fi utilizat pentru realizarea Planului de afaceri şi activitatea economică desfăşurată de beneficiar. Sprijinul public nerambursabil se acorda in două transe, pentru o perioadă de maximum 3 ani si este de 15.000 de euro, procentul de finantare nerambursabila fiind de 100%.
Acordarea sprijinului va fi proporțională cu gradul de îndeplinire a Planului de afaceri.

6. Tipuri de acțiuni eligibile si neeligibile

<u>Actiuni eligibile</u>

A. SPRIJIN PENTRU TINERII FERMIERI Sprijinul se acordă în vederea facilitării stabilirii tânărului fermier intr-o exploatatie agricola, în baza Planului de Afaceri (PA). Toate cheltuielile propuse în PA, inclusiv capitalul de lucru, achiziția de teren sau material biologic, efectuare de studii precum cel pentru sectorul pomicol, sau privind potențialul agricol (dacă e cazul) precum și activitățile relevante pentru implementarea corectă a PA aprobat pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

B. SPRIJIN PENTRU FERME MICI

Cheltuielile propuse în Planul de afaceri, inclusiv capitalul de lucru, achiziția de teren sau material biologic, efectuare de studii precum cel pentru sectorul pomicol, sau privind potențialul agricol precum și activitățile relevante pentru implementarea corectă a Planului de afaceri aprobat pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

EXEMPLE DE ACTIUNI ELIGIBILE (in functie de tipul de sprijin):

♦ construirea și/sau modernizarea clădirilor utilizate pentru producția agricolă la nivel de fermă, incluzându-le și pe cele pentru protecția mediului;

♦ achiziționarea sau achiziționarea în leasing de tractoare noi, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate;

♦ achiziționarea de animale;

♦ reconversia/ înființarea exploatațiilor pomicole;

♦ achiziționarea de teren pentru activități agricole etc.

<u>Actiuni neeligibile</u>

Pentru ambele componente, in vederea modernizării/ dezvoltării exploatației nu sunt permise acțiuni care să prevadă cheltuieli cu echipamente sau utilaje second-hand.

7. **Condiții de eligibilitate**

A. SPRIJIN PENTRU TINERII FERMIERI

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria microîntreprinderilor și întreprinderilor mici;
- Solicitantul deține o exploatație agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între- 8.000 și 50.000 S.O. (valoare producție standard);
- Solicitantul prezintă un plan de afaceri;
- Solicitantul deține competențe și aptitudini profesionale, îndeplinind cel puțin una dintre următoarele condiții:

- studii medii/superioare în domeniul agricol/veterinar/economie agrară;
- cunoștințe în domeniul agricol dobândite prin participarea la programe de instruire sau
- angajamentul de a dobândi competențele profesionale adecvate într-o perioadă de grație de maximum 36 de luni de la data adoptării deciziei individuale de acordare a ajutorului dar nu mai tarziu de ultima transa de plata
  - În cazul sectorului pomicol, vor fi luate în considerare pentru sprijin doar speciile eligibile și suprafețele incluse în Anexa din Cadrul Național de Implementare aferentă STP, exceptând cultura de căpșuni în sere si solarii și pepinierele. Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de cel mult nouă luni de la data deciziei de acordare a sprijinului;
  - Solicitantul se angajează să devină fermier activ în termen de maximum 18 luni de la data instalării;

Alte angajamente

• Înaintea solicitării celei de-a doua tranșe de plată, solicitantul face dovada creșterii performanțelor economice ale exploatației, prin comercializarea producției proprii în procent de minimum 10 % din valoarea primei tranșe de plată (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri);

• În cazul în care exploatația agricolă vizează creșterea animalelor, planul de afaceri va prevede în mod obligatoriu amenajări de gestionare a gunoiului de grajd, conform normelor de mediu (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri).

B. SPRIJIN PENTRU FERMELE MICI

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria microîntreprinderilor și întreprinderilor mici;
- Solicitantul deține o exploatație agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între 4.000 - 7.999 SO;
- Solicitantul prezintă un plan de afaceri;
- Solicitantul nu a beneficiat de sprijin anterior prin această sub-măsură din PNDR 2014-2020;
- O exploatație agricolă nu poate primi sprijin decât o singură dată în cadrul acestei sub-măsuri prin PNDR 2014-2020;
- În cazul sectorului pomicol, vor fi luate în considerare pentru sprijin doar speciile eligibile și suprafețele incluse în Anexa din Cadrul Național de Implementare aferentă STP, exceptând cultura de căpșuni în sere și solarii și pepinierele.
- Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de cel mult nouă luni de la data deciziei de acordare a sprijinului;

Alte angajamente

- Înaintea solicitării celei de-a doua tranșă de plată, solicitantul face dovada creșterii performanțelor economice ale exploatației, prin comercializarea producției proprii în procent de minimum 10% din valoarea primei tranșe de plată (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri);
- În cazul în care exploatația agricolă vizează creșterea animalelor, planul de afaceri va prevedea obligatoriu platforme de gestionare a gunoiului de grajd, conform normelor de mediu (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri).

8. Criterii de selecție

Principiile de selectie de mai jos sunt valabile atat pentru componenta A, cat si pentru componenta B:

- Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol
- Principiul încadrării solicitantului într-o formă asociativă recunoscută conform legislației naționale în vigoare (de exemplu: grup de producători, cooperativa, asociatie relevanta pentru obiectul de activitate principal al fermei, etc.)
- Solicitantul propune prin Planul de Afaceri crearea de locuri de muncă - constituirea de PFA și II poate fi luat în considerare la cuantificarea locurilor de muncă nou create
- Implementarea planului de afaceri în maximum 2 ani de la decizia de acordare a sprijinului;
- Comercializarea producției proprii în procent de minimum 20 % din valoarea primei tranșe de plată;

Principiile de selecție vor fi detaliate suplimentar în materialele subsecvente și vor avea în vedere prevederile art. 49 al R(UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Ponderea maximă a intensității sprijinului public nerambursabil din totalul cheltuielilor eligibile este de 100%.

A. SPRIJIN PENTRU TINERII FERMIERI

Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maximum trei ani si este de: 30.000 de euro pentru exploatațiile între 8.000 SO și 50.000 SO.

B. SPRIJIN PENTRU FERMELE MICI

Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maximum trei ani si este de: 15.000 de euro pentru o exploatație agricolă.
Sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri si pentru dezvoltarea fermelor mici se va acorda sub formă de primă în două tranșe, astfel: 75% din cuantumul sprijinului la semnarea deciziei de finanțare și 25% din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși trei ani de la semnarea deciziei de finanțare. În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite vor fi recuperate proporțional cu obiectivele nerealizate.

10. Indicatori de monitorizare

Număr de exploatații agricole sprijinite: 5
Cheltuiala publica totala: 100.000 euro
Numar de locuri de munca create: 2
Număr de exploatații care realizează/introduc noi produse și/sau noi tehnologii: 1